

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний авіаційний університет
Освітня програма	40215 Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	275 Транспортні технології

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

12.04.2024 р.

Справа № 0471/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 27 "Транспорт" у складі:

Ройко Юрій Ярославович – головуючий,
Бондаренко В'ячеслав Володимирович,
Грицук Ігор Валерійович,
Кириллова Олена Вікторівна,
Макарчук Дмитро Володимирович,
Мурований Ігор Сергійович,
Очкасов Олександр Борисович,
Таран Ігор Олександрович,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний авіаційний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	40215
Назва ОП	Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	275 Транспортні технології
Спеціалізація (за наявності)	275.04 на повітряному транспорті
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 8, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілями ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<http://surl.li/reghv>) є підготовка фахівців авіаційної галузі, які здатні вирішувати спеціалізовані задачі та проблеми транспортних технологій на повітряному транспорті та забезпечувати бортовий супровід авіаційний пасажирських перевезень; управляти, організувати та адмініструвати бортовий супровід при здійсненні пасажирських авіаційних перевезень сучасними типами повітряних суден; забезпечувати аналітичну та маркетингову діяльність авіаційних компаній, аеропортів, авіатранспортних підприємств у сфері надання ними сервісних послуг. Мета ОПП сформульована чітко, основний фокус ОПП полягає у наданні здобувачам освіти базових знань та навичок як з супроводу авіаційних пасажирських перевезень безпосередньо на борту повітряних суден, так і з надання сервісних послуг та організації роботи підприємств наземної інфраструктури повітряного транспорту. З урахуванням вікових обмежень фахівців з бортового супроводу безпосередньо на борту повітряного судна, знання та навички, отримані ними при навчанні за ОПП, дозволять успішно продовжити роботу у авіаційній галузі в якості як керівників вищого рівня з бортового супроводу, так і керівників різного рівня на підприємства авіаційної галузі, що надають послуги з перевезення пасажирів та обслуговування пасажирських повітряних суден. Заявлені цілі ОПП відповідають доктрині розвитку Національного авіаційного університету на 2015–2024 роки (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/doktryna-rozvytku.html>), зокрема Візії та Місії Національного авіаційного університету, що полягають у забезпеченні підготовки фахівців різних освітніх рівнів, конкурентоспроможних на світовому ринку праці для авіаційної та інших галузей економіки; стратегічний цілі розвитку системи підготовки фахівців різних освітніх рівнів англійською мовою. Цілі ОПП відповідають Стратегії розвитку Національного авіаційного університету до 2030 року (<http://surl.li/eojcs>): концептуальний напрям освітньої діяльності з метою забезпечення якісної вищої освіти здобувачів освіти задля їхньої конкурентоспроможності на глобальному ринку праці в авіаційній та інших галузях економіки; операційна стратегічна ціль 1.2, інтеграція у міжнародний освітній простір шляхом залучення здобувачів освіти до повної англійської форми навчання. Зміст освітньої програми у межах спеціальності відповідає заявленій цілі ОПП, докторині розвитку Національного авіаційного університету на 2015–2014 роки, Стратегії розвитку Національного авіаційного університету до 2030 року. У зв'язку з цим, вважаємо, що освітня програма відповідає даному підкритерію.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Національному авіаційному університеті була започаткована у 2020 році. Ідея започаткування програми, за свідченнями завідувача кафедри «Організація авіаційних робіт та послуг» К. Разумової виникла внаслідок тісних контактів університету з зовнішніми стейкхолдерами, які відчували брак фахівців та з бортового супроводу авіаційних пасажирських перевезень та прогнозували збільшення попиту на них у майбутньому. Катерина Разумова стала першим гарантом започаткованої освітньої програми, а її рецензію проводили фахівці та дирекція ТОВ «Авіакомпанія СКАЙАП» (директор Євгеній Хайнацький). Останній наголосив, що цю ОПП слід започатковувати саме у межах спеціальності 275 «Транспортні технології». У процесах перегляду ОПП у 2021 та 2023 роках до рецензування змісту ОПП були залучені представники авіакомпанії «Роза Вітрів» (головний бортпровідник-інструктор, начальник служби бортпровідників І. Чоботар), ТОВ «Авіакомпанія СКАЙАП» (менеджер з персоналу М. Мирончук), АТ «Міжнародні Авіалінії України» (президент К. Звонарьов), ПАТ «Міжнародна акціонерна авіаційна компанія УРГА» (уповноважена особа О. Галінський). Присутня на онлайн-зустрічі пані І. Чоботар підтвердила факт її участі у формуванні змісту ОПП, зазначила, що її пропозиції щодо перенесення навчальної дисципліни «Авіаційна безпека та безпека польотів» у нормативну частину ОПП була врахована. Внутрішніми процедурами забезпечення якості освіти Національного авіаційного університету (Положення про освітні програми НАУ <http://surl.li/aczsi>) передбачено залучення до складу робочої групи представника здобувачів освіти, погодження змісту освітньої програми, що започатковується, Радою з

якості НАУ, Вченою радою факультету, випускової кафедри (стейкхолдери – науково-педагогічна спільнота), студентською радою факультету (стейкхолдери – здобувачі освіти). ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» в редакції 2020, 2021 та 2023 року повністю відповідають вищезазначеним вимогам (ОПП 2021 та 2023 років погоджені науково-методичною радою НАУ). Представники Студентської ради факультету транспорту, менеджменту і логістики під час онлайн-інтерв'ю підтвердили факт погодження змісту ОПП Студентською радою. Щорічні опитування здобувачів освіти (<https://oarg.nau.edu.ua/2022/11/02/rezultaty-anketuvannia-zdobuvachiv-opp-bortovuj-suprovud-aviatsijnykh-pasazhyrskykh-perevezen/>) містять питання щодо залучення здобувачів освіти до процедур розробки та періодичного перегляду ОПП (приблизно 10% здобувачів освіти залучались до таких процедур за даними опитування). Випускники за даною ОПП на даний час відсутні. Таким чином можна стверджувати, що цілі ОПП та її програмні результати навчання визначаються із урахуванням позицій здобувачів освіти, роботодавців, академічної спільноти. ГЕР погоджується з висновком ЕГ щодо відповідності ОП за даним підкритерієм.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Тенденціями розвитку авіаційної галузі України останні роки перед запровадженням карантину через коронавірус Covid-19 та введенням воєнного стану було збільшення національних операторів авіаційних пасажирських перевезень, реконструкція і модернізація аеропортів у містах України, збільшення обсягів авіаційних пасажирських перевезень у внутрішньому та міжнародному сполученнях. Так, за період з 2016 по 2020 роки обсяг перевезень пасажирів авіаційним транспортом збільшився у 1,65 разів. Це спричинило попит на фахівців різних спеціальностей у галузі авіаційного транспорту, у тому числі і з бортового супроводу авіаційних пасажирських перевезень. На даний час Національний авіаційний університет є єдиним закладом вищої освіти в Україні, що готує фахівців спеціалізації 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)». Тож при проектуванні ОПП був врахований досвід підготовки бакалаврів за ОПП аналогічної спеціалізації на кафедрах факультету транспорту, менеджменту і логістики (кафедра «Організація авіаційних робіт та послуг», кафедра «Організація авіаційних перевезень») – ОПП «Організація перевезень і управління на транспорті (повітряному)», ОПП «Мультимодальний транспорт і логістика» (нормативні освітні компоненти ОК1-ОК 28 усіх ОПП є тотожними). При проектуванні освітніх компонентів, що складають фокус освітньої програми (ОК32 «Організація бортового харчування», ОК33 «Організація обслуговування пасажирів на борту повітряного судна», ОК37 «Авіаційна безпека і безпека польотів», ОК39 «Долікарська допомога») використано освітню програму підготовки бортпровідників визначену Регламентом Європейської комісії від 03 листопада 2011 року (EU) № 1178/2011, що встановлює технічні вимоги та адміністративні процедури для льотних екіпажів у цивільній авіації (з поправками від 30 березня 2012 року № 290/2012 від 13 березня 2014 року №245/2014) відповідно до Регламенту Європейського Парламенту та Ради від 20 лютого 2008 року (ЄС) № 216/2008 (<http://surl.li/reicu>). Наявність у м. Києві та поруч найбільших за пасажирооборотом аеропортів («Бориспіль», «Жуляни»), які є місцем базування національних авіакомпаній створює можливості для належної практичної підготовки здобувачів освіти та їх подальшого працевлаштування (останнє наразі обмежене через закриття повітряного простору України та відсутність польотів цивільної авіації в Україні). Таким чином можна стверджувати, що зміст ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» відповідає сучасним тенденціям розвитку спеціальності, галузі та ринку праці, враховує регіональний та галузевий контекст, розроблений з урахуванням аналогічних вітчизняних та іноземних програм. ГЕР погоджується з даним висновком та вважає, що освітня програма відповідає даному підкритерію.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. № 1171 і фактично вступив в дію з 2019/2020 навчального року. ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх редакцій (2020 р., 2021 р., 2023 р.) у частині обсягу освітньої програми, інтегральної, загальних, спеціальних компетентностей, програмних результатів навчання, обсягу освітньої програми, спрямованого на забезпечення компетентностей, визначених стандартом вищої освіти (не менше ніж 50%), обсягу практики (не менше 4 кредитів ЄКТС) та форми атестації здобувачів освіти відповідають вимогам Стандарту. До ОПП внесені додаткові спеціальні компетентності (ФК17-ФК36 у редакції ОПП 2020 року, ФК17-ФК32 у редакції ОПП 2021 року, ФК17-ФК21 у редакції ОПП 2023 року) та програмні результати навчання (ПРН27-ПРН35 у редакціях ОПП 2020 та 2021 року, ПРН27-ПРН29 у редакції ОПП 2023 року), що становлять особливості (фокус) освітньої програми. Виходячи з цього можна зробити висновок, що ОПП дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. ГЕР погоджується із результатом аналізу і оцінкою ЕГ за вказаним підкритерієм.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Національному авіаційному університеті складає 240 кредитів ЄКТС, з яких на вивчення вибіркового дисциплін відведено 60 кредитів ЄКТС (25%) що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. № 1171). Вступ на навчання за ОПП здійснюється на базі повної загальної середньої освіти, термін навчання за денною формою освіти складає 3 роки 10 місяців, за заочною формою навчання 4 роки 6 місяців. ГЕР погоджується з відповідністю ОП даному підкритерію.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Національному авіаційному університеті має чітку структуру. Навчальний план ОПП поділений на блоки обов'язкових (45 освітніх компонент, 180 кредитів ЄКТС) та вибіркового (15 освітніх компонент) компонент. Блок обов'язкових компонент складається з циклів гуманітарної та соціально-економічної підготовки (7 навчальних дисциплін, загалом 17 кредитів ЄКТС), професійної підготовки (34 навчальні дисципліни, 163 кредити ЄКТС), практичної підготовки (4 види практик, 12 кредитів ЄКТС) та атестації здобувачів освіти (ЄДКІ та кваліфікаційна робота, 7,5 кредитів ЄКТС). Блок вибіркового компонент складається з 15 вибіркового дисциплін обсягом 4 кредити ЄКТС кожна. Як свідчить аналіз змісту РНП та силабусів нормативних освітніх компонентів ОПП, вони, з урахуванням пререквізитів і постреквізитів, складають логічну послідовність у відповідності до наведеної у ОПП структурно-логічної схеми. ЕГ зауважує, що терміни навчання здобувачів освіти за денною та заочною формами навчання є різними, але у ОПП відсутня структурно-логічна схема для заочної форми навчання. Аналіз змісту окремих освітніх компонент нормативної частини ОП, забезпечуваних ними загальних та фахових компетентностей, матриць відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам ОПП та забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОПП свідчить, що система освітніх компонентів ОПП у сукупності дозволяє досягти заявлених у ОПП цілей, забезпечити набуття здобувачами освіти загальних та фахових компетентностей та досягти програмних результатів навчання, визначених ОПП. При цьому набуття здобувачами освіти загальних та фахових компетентностей та досягти програмних результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)», реалізується за рахунок нормативних освітніх компонентів і не залежить від індивідуальної освітньої траєкторії здобувача. ЕГ зауважує, що на момент проведення акредитаційної експертизи здобувачі освіти ОПП навчаються за трьома різними редакціями ОПП (2020 р., 2021 р., 2023 р.) та навчальними планами, тож РНП та силабуси навчальних дисциплін переважно старших курсів відповідають більш раннім редакціям ОПП. Тож у РНП різних років затвердження існують розбіжності щодо забезпечуваних цими освітніми компонентами компетентностей та програмних результатів навчання (наприклад, РНП дисципліни ОК28 «Менеджмент охорони здоров'я та безпека в транспортній галузі» (викладається у 8 семестрі) для акредитованої ОПП містить ФК 23 та ФК 32, що наявні у редакції ОПП 2020 та 2021 років, але відсутні у редакції ОПП 2023 року. Однак, дана ОПП відповідає НП та забезпечуються ПРН. ГЕР погоджується з тим, що необхідно удосконалити процедуру погодження та перегляду ОПП. У НП доцільно навести повний перелік та назви вибіркового дисциплін. У цілому, погоджуємось з оцінкою за даним підкритерієм.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» відповідає предметній області спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)» та спеціалізації 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)». Про це свідчить відповідність об'єкта предметної області ОПП визначенню, зазначеному у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» - транспортні системи і технології транспортних процесів, а також забезпечення набуття здобувачами освіти за ОПП усіх фахових компетентностей і програмних результатів навчання, визначених Стандартом. Аналіз змісту ОПП та її окремих освітніх компонент свідчить, що здобувачі освіти отримують компетентності як у загальних питаннях підготовки фахівця з транспорту (навчальні дисципліни «Загальний курс транспорту», «Транспортна інфраструктура», «Транспортна географія», «Основи теорії транспортних процесів і систем», «Вантажознавство», «Взаємодія видів транспорту», «Дослідження операцій на транспорті» - у сфері як пасажирських, так і вантажних перевезень, інформаційних технологій, логістики та економіки транспорту), так і компетентності, які відносяться у межах спеціалізації безпосередньо до повітряного транспорту (навчальні дисципліни «Вступ до фаху», «Експлуатація транспортних засобів», «Організація наземного обслуговування в аеропортах», «Авіаційна безпека та безпека польотів», «Основи виконання польотів повітряних суден», «Технологічний розвиток авіаційних перевезень», «Організація обслуговування пасажирів на борту повітряного судна»). У Національному авіаційному університеті, як провідному закладі освіти у галузі авіаційного транспорту в Україні, створене освітнє середовище, що сприяє набуттю здобувачами освіти фахових компетентностей у галузі авіаційного транспорту та транспортних технологій на повітряному транспорті. Таким чином, на підставі проведеного аналізу змісту ОПП та її окремих компонент, можна стверджувати, що ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» відповідає предметній області спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)». ГЕР вважає, що ОП відповідає даному підкритерію.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти ОПП “Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Національному авіаційному університеті забезпечується вибором навчальних дисциплін для вивчення у вибірковій частині ОПП та її навчального плану. ОПП та її навчальний план передбачають вибір здобувачем освіти 15 навчальних дисциплін по 4 кредити ЄКТС кожна, починаючи з другого семестру. Порядок вибору здобувачами навчальних дисциплін регламентується Положенням про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти в Національному авіаційному університеті, яке доступне для здобувачів освіти на офіційному веб-сайті НАУ за посиланням <http://surl.li/dhbog>. Усі вибіркові дисципліни поділяються на нефахові і фахові у співвідношенні 20% / 80% обсягу вибіркової частини ОПП. Вибір здобувачами навчальних дисциплін здійснюється за допомогою автоматизованої системи вибору (<https://directorate.nau.edu.ua/login>) до кінця лютого місяця року, що передує навчальному року вивчення дисциплін. Перед вибором навчальних дисциплін здобувачі освіти мають можливість ознайомитись з їх змістом на сайті кафедри авіаційних робіт і послуг (<https://oarp.nau.edu.ua/individualna-osvitnia-traiektoriia/>), де представлений перелік дисциплін та посилання на їх силабуси. Усі вибіркові дисципліни переліку включають рекомендовані та альтернативні навчальні дисципліни для кожного семестру, для якого здійснюється вибір. Процедура вибору є двохетапною. На першому етапі відбувається вибір навчальних дисциплін у межах освітньої програми. На другому етапі (поглиблення індивідуалізації вибору), якщо здобувач бажає обрати для вивчення вибіркoву дисципліну з іншої освітньої програми, він може це зробити шляхом написання заяви на ім'я декана/директора, яка погоджується з завідувачами випускової кафедри (кафедр) з урахуванням можливих збігів у розкладі занять та недостатньої кількості здобувачів, що обрали для вивчення таку дисципліну. Представники здобувачів освіти, що взяли участь у онлайн-інтерв'ю, повідомили, що вони знайомі з процедурою вибору навчальних дисциплін та обирали їх, при цьому консультуючись з куратором (наставником) академічної групи. Здобувачі освіти мають можливість обирати місце проходження фахових практик, обирати тему курсової роботи з запропонованої тематики та тему кваліфікаційної роботи після консультування з керівником роботи (наразі здобувачі освіти ОПП ще не виконували випускні кваліфікаційні роботи). Таким чином ЕГ доходить висновку, що структура ОПП належним чином передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти. ГЕР вважає, що ОП відповідає даному підкритерію.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Порядок проведення практик та їх документальний супровід в Національному авіаційному університеті регламентуються Положенням про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету (<http://surl.li/brjqc>). Практична підготовка здобувачів освіти за ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Національному авіаційному університеті передбачає проходження таких видів практик: фахова «Вступ до фаху» (навчальна, 2 семестр, 3,0 кредити ЄКТС), організаційно-технологічна (виробнича, 4 семестр, 3,0 кредити ЄКТС), технологічна (виробнича, 6 семестр, 3,0 кредити ЄКТС), переддипломна (виробнича, 8 семестр, 3,0 кредити ЄКТС). Загальний обсяг практичної підготовки складає 12 кредитів ЄКТС. Кафедрою організації авіаційних робіт і послуг розроблені програми практики, які, втім, не оприлюднені на офіційному веб-сайті університету, кафедри та репозитарії НАУ. Аналіз програм практик свідчить, що їх зміст дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності та визначені Стандартом вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології» (бакалаврського рівня) та освітньо-професійною програмою. Проведення практик здобувачів освіти можливо на навчальному полігоні НАУ, продемонстрованому експертній групі під час огляду матеріально-технічної бази університету, а також на базі авіаційних підприємств-партнерів, з якими укладені відповідні угоди (https://oarp.nau.edu.ua/partnery_kafedry/). Присутні на онлайн-інтерв'ю представники роботодавців, що є представниками підприємств-партнерів НАУ, засвідчили, що проведення повноцінних практик під час дії воєнного стану в Україні є суттєво ускладненим. Здобувачі освіти під час онлайн-інтерв'ю підтвердили факт проходження практик на базі університету та можливість проходження практики на базі підприємств-партнерів. Цим можна пояснити результати опитування здобувачів освіти за ОПП, що проведений у січні 2024 року (<http://surl.li/rgjhh>), згідно з яким менше 70 % здобувачів освіти вважають, що набули достатню практичну підготовку. При цьому рівень організації практик оцінюють як «достатній» та «високий» 82 % опитаних. В якості побажань, висунутих здобувачами щодо проведення практик, зокрема зазначається збільшення практик за участю безпосередньо фахівців-практиків у майбутній професії. ГЕР погоджується з висновками ЕГ щодо відповідності ОП даному підкритерію.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Набуття здобувачами освіти за ОПП “Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Національному авіаційному університеті м'яких навичок (комунікативних, управлінських) сприяє вивчення нормативних (“Історія української державності та культури”, “Ділова українська мова”, “Фахова іноземна мова”, “Філософія”, “Організація обслуговування пасажирів на борту повітряного судна”, “Управління персоналом в авіаційній галузі”) та рекомендованих і альтернативних для вибору (“Тайм-менеджмент”, “Діагностика індивідуальної та групової поведінки”, “Емоційний інтелект: використання в професійній діяльності та житті”, “Психологія стресових ситуацій”, “Етикет в авіаційній галузі”) освітніх компонентів (<http://surl.li/rgkut>), що у сукупності забезпечують набуття загальних компетентностей ЗК7 Здатність генерувати нові ідеї (креативність), ЗК11 Здатність працювати автономно та в команді та ПРН 1 Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ, визначених Стандартом вищої освіти та змістом ОПП. Крім того, на підставі відомостей про самооцінювання, онлайн-інтерв'ю зі здобувачами освіти і представниками студентського самоврядування встановлено, що здобувачі освіти мають можливості набуття м'яких навичок, беручи участь у заходах освітньо-

наукового, культурного та спортивного характеру, що організуються університетом і органами студентського самоврядування факультету та університету: наукових конференціях, студентських наукових гуртках, фестивалях, спортивних змаганнях, круглих столах, волонтерських заходах тощо (<https://nau.edu.ua/ua/menu/studentu/studentske-zhittya/>). При цьому доцент кафедри філософії М. Абисова повідомила, що керує студентським науковим гуртком з філософських знань, а здобувачі освіти за ОПП, що взяли участь у онлайн-інтерв'ю, повідомили, що участі у фахових наукових гуртках кафедри не беруть. На підставі проведеного аналізу ЕГ дійшла висновку, що ОПП за змістом забезпечує достатній рівень набуття здобувачами освіти м'яких навичок, які можуть бути розвинені шляхом участі у різноманітних заходах, що проводяться в університеті. ЕГ також відзначає, що такі подібні у нинішніх умовах провадження освітнього процесу за дистанційною формою суттєво втрачають ефективність з точки зору набуття здобувачами м'яких навичок. ГЕР констатує відповідність ОП вимогам даного підкритерію.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

ОПП “Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Національному авіаційному університеті не передбачає присвоєння професійної кваліфікації. Професійні стандарти спеціальності 275 “Транспортні технології (за видами)” та бортпровідника відсутні. ОПП враховує зміст початкової програми підготовки бортпровідників Державної авіаційної служби України (<https://avia.gov.ua/bortprovodniki/>), що є уповноваженим органом з видачі свідоцтва бортпровідника та здійснення нагляду за дотриманням вимог щодо підтримання дійсності цього документу (<http://surl.li/reicu>) у частині організації обслуговування пасажирів на борту повітряного судна, бортового харчування, авіаційної термінології, авіаційної безпеки та безпеки польотів, долікарської допомоги. ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо відповідності ОП даному підкритерію.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг ОПП “Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в НАУ складає 240 кредитів ЄКТС у відповідності до вимог Стандарту вищої освіти спеціальності 275 “Транспортні технології (за видами)”. Розподіл обсягу освітньої програми за періодом навчання видами навчальних занять у навчальному плані здійснюється згідно Методичних рекомендацій з розробки навчальних планів підготовки здобувачів освіти в Національному авіаційному університеті (<http://surl.li/eishz>). Згідно з п. 2.2.2 Методичних рекомендацій, максимальний загальний навчальний час здобувачів вищої освіти протягом тижня з усіх видів навчальної роботи, включаючи самостійну, не повинен перевищувати 1,5 кредити ЄКТС або 45 годин. Розділ 3 Методичних рекомендацій встановлює, що: 1) загальний обсяг навчальних занять протягом навчального року для освітнього ступеня бакалавра має складати 60 кредитів ЄКТС, по 30 кредитів у кожному семестрі; 2) сумарний обсяг аудиторних навчальних занять на тиждень для освітнього рівня бакалавра становить у непарних семестрах 25-26 годин, у парних – 21-22 години; 3) для здобувачів освітнього ступеня бакалавра кількість годин аудиторних навчальних занять в одному кредиті ЄКТС для денної форми навчання має становити від 33% до 50%; 4) у одному семестрі рекомендується планувати не більше однієї курсової роботи (30 годин на роботу) або курсового проєкту (45 годин на проєкт) та не більше чотирьох інших індивідуальних завдань - розрахунково-графічних робіт (10 годин на роботу) або домашніх завдань (8 годин на завдання). Аналіз навчального плану ОПП “Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень” свідчить, що у ньому виконуються вимоги вищезазначених Методичних рекомендацій: навчальний процес організовано за 4 навчальними роками, 8 семестрами по 30 кредитів у кожному семестрі; обсяг аудиторних навчальних занять на тиждень складає 23-25 годин у непарних семестрах та 22-23 години у парних семестрах, кількість годин аудиторних навчальних занять в одному кредиті ЄКТС (крім практик та атестації) складає 37,7% - 50,3%, передбачено виконання курсового проєкту у 6 семестрі та курсових робіт у 3, 4, 5 та 7 семестрах. Під час онлайн-інтерв'ю з науково-педагогічними працівниками останні повідомили, що вони мають академічну свободу у виборі форм навчальних занять та їх розподілу за годинами (аудиторними та позааудиторними) у межах рекомендованих значень. Здобувачі освіти, присутні на онлайн-інтерв'ю повідомили, що у них є достатньо часу на виконання усіх видів навчальної роботи, за даними опитування 2023/2024 навчального року близько 25% здобувачів освіти зазначили, що у них не вистачає часу на виконання самостійної роботи, курсових проєктів, підготовку до навчальних занять (<http://surl.li/rgjhh>). Таким чином можна дійти висновку, що обсяг ОПП та її окремих освітніх компонентів в цілому реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів освіти та є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. ГЕР констатує відповідність ОП даному підкритерію.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів освіти у НАУ за ОПП “Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень” (бакалаврський рівень вищої освіти) за дуальною формою освіти не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, оприлюднені на сторінці приймальної комісії офіційного веб-сайту Національного авіаційного університету (<https://pk.nau.edu.ua/pravya-pryiomu-2023>), є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. На момент проведення акредитаційної експертизи Правила прийому на навчання у НАУ на 2024 рік ще не затверджені, на веб-сторінці приймальної комісії розміщено Правила прийому 2023 року (<https://pk.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Pravya-pryiomu-2023.pdf>). Умови прийому для навчання за ОПП щорічно визначаються з урахуванням вимог Міністерства освіти і науки України. Зокрема, у 2023 році було оголошено набір на навчання за ОПП за денною та заочною формами навчання на базі повної загальної середньої освіти. Для конкурсного відбору на навчання за ОПП зараховувались бали: Національного мультипредметного тесту (НМТ) 2022 або 2023 років; Зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) 2020 та 2021 років з трьох конкурсних предметів; мотиваційний лист. При цьому допускалося зарахування результатів ЗНО 2020-2021 років замість результатів НМТ у разі, якщо різниця балів між їх результатами для конкретного предмета не перевищувала 15 балів (за бажанням вступника). Слід зазначити, що з урахуванням складних умов проведення вступної кампанії 2023 року до Правил прийому вносились зміни, які, зокрема, стосувались особливих умов вступу різних категорій вступників (вступ за квотами, мотиваційними листами, для вступників з тимчасово окупованих територій, зон активних бойових дій тощо). Для вступників, що мають право на спеціальні умови вступу та участі у конкурсному відборі, проводяться вступні співбесіди згідно Порядку проведення співбесід з вступниками до Національного авіаційного університету (<https://pk.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/Poriadok-provedennia-spivbesid-z-vstupnykamy-do-NAU.pdf>). Для цього НАУ розробляє програми співбесід з різних предметів, які відповідають програмам ЗНО, затвердженим УЦОЯО. Програми співбесід оприлюднюються на веб-сторінці Приймальної комісії НАУ. На час проведення акредитаційної експертизи на веб-сторінці вже відсутні програми співбесід 2023 року та ще не оприлюднені програми співбесід 2024 року.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Вступ на навчання на ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» здійснюється лише на базі повної загальної середньої освіти (ПЗСО). Правила прийому та конкурсного відбору на навчання на базі ПЗСО встановлюються Міністерством освіти і науки. У компетенції ЗВО знаходиться лише встановлення вагових коефіцієнтів до окремих компонентів НМТ/ЗВО. Додаткових вимог до вступників на ОПП Правилами прийому не висувається. У 2023 році для участі у конкурсному відборі при вступі на навчання за ОПП на загальних підставах претендент повинен був подати: сертифікати НМТ 2022 або 2023 років (основний блок – українська мова (ваговий коефіцієнт 0,3) та математика (0,5) та один з предметів на вибір (іноземна мова, історія України, біологія, фізика, хімія з різними ваговими коефіцієнтами); або сертифікати ЗНО 2020 або 2021 років з української мови (0,35), математики (0,3), іноземної мови або фізики (0,25). Обов'язковим для вступників було подання мотиваційного листа. Враховуючи, що для здобуття академічної кваліфікації за ОПП не висуваються додаткові специфічні вимоги, Правила прийому на навчання за ОПП не враховують її особливості. ГЕР констатує відповідність ОП даному підкритерію.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура визнання результатів навчання, отриманих здобувачами освіти в інших закладах освіти, реалізується у випадках поновлення та переведення здобувачів освіти (відповідні правила встановлюються Тимчасовим положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення та переведення здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету <http://surl.li/grmp>) та у випадках участі здобувачів освіти у програмах академічної мобільності (відповідні правила встановлюються Положенням про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті <http://surl.li/gqvm> та Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Національному авіаційному університеті <http://surl.li/bgaoq>). Згідно з п. 4.5 Тимчасового положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення та переведення здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету визнання результатів навчання, отриманих здобувачем освіти у інших ЗВО здійснює директор інституту/декан факультету на підставі академічної довідки за погодженням з кафедрами, які здійснюють навчання здобувачів освіти за певною освітньою програмою (напрямок підготовки) з відповідних навчальних дисциплін. Розділ 8 Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Національному авіаційному університеті та п. 9 Положення про організацію освітнього процесу в НАУ визначають, що визнання результатів навчання здобувачів освіти, отриманих під час академічної мобільності, здійснюється на основі ЄКТС або іншої системи оцінювання, якщо у ЗВО-партнері прийнята інша система оцінювання. Перезарахування результатів вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі поданого здобувачем освіти документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та системою оцінювання навчальних досягнень. При цьому обов'язкова навчальна дисципліна перезараховується якщо її зміст у ЗВО-партнері не менш ніж на 60% співпадає зі змістом аналогічної дисципліни НАУ. У інших випадках такі дисципліни можуть бути перезараховані як вибірково. За рішенням дирекції/деканату може бути прийнято рішення про перезарахування навчальної дисципліни у випадках не співпадіння обсягу навчальних дисциплін у ЗВО-партнері та НАУ, а також декількох дисциплін ЗВО-партнера як одну дисципліну НАУ чи однієї дисципліни ЗВО-партнера як одну дисципліну НАУ. Встановлені правила є чіткими та зрозумілими, доступними для здобувачів освіти на офіційному веб-сайті Національного авіаційного університету. Прикладів реалізації визнання результатів навчання, отриманих здобувачами освіти у інших ЗВО та під час академічної мобільності за час реалізації ОПП не було. Таким чином, ГЕР констатує відповідність ОП даному підкритерію.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила визнання результатів навчання, отриманих здобувачами освіти у неформальній освіті, встановлюються Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти Національного авіаційного університету (<http://surl.li/eisdj>). Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті можливе лише за нормативними освітніми компонентами (навчальними дисциплінами) та не поширюється на кваліфікаційні роботи. При цьому обсяг визнання таких результатів не може перевищувати 25% обсягу освітньої програми (ЕГ зазначає, що у звіті про самооцінювання вказаний обсяг не більше 10% обсягу ОП). Для визнання результатів, отриманих здобувачем освіти у неформальній та/або інформальній освіті здобувач подає заяву, документи, що підтверджують набуті компетентності, опис заходу неформальної освіти та опис змісту та результатів неформальної освіти. Рішення про визнання результатів неформальної освіти приймає комісія у складі не менш ніж трьох осіб, створена розпорядженням декана факультету. Комісія може рекомендувати повне або часткове зарахування результатів неформальної освіти або відмовити у їх зарахуванні. Комісія проводить співбесіду зі здобувачем і визнає результати неформальної освіти або призначає переатестацію (у такому разі здобувачу дається 5 робочих днів для підготовки до підсумкового контролю з навчальної дисципліни та до 10 робочих днів на написання письмової роботи у разі необхідності). Комісія обов'язково встановлює підсумкову оцінку у разі її відсутності у поданих здобувачем документах шляхом проведення контрольного заходу. За наявності у здобувача освіти сертифікату з іноземної мови на рівні B2 або вище йому може бути перезараховані результати навчання за нормативною дисципліною «Іноземна мова» з підсумковою оцінкою за національною шкалою та шкалою ЄКТС, зазначених у відповідному сертифікаті. У разі незгоди здобувача з рішенням комісії він має право подати апеляцію ректору університету. В цілому правила визнання результатів навчання, отриманих здобувачами освіти у неформальній освіті у НАУ є чіткими та зрозумілими, а документ, яким вони регулюються, доступний для здобувачів освіти на офіційному веб-сайті університету. Під час онлайн-інтерв'ю зі здобувачами освіти останні повідомили, що не знайомі з поняттям «неформальна освіта» та не володіють інформацією про можливість її визнання під час навчання на ОПП. Випадків визнання результатів навчання, отриманих здобувачами освіти у неформальній освіті за час її реалізації не було. ГЕР погоджується з висновками ЕГ щодо відповідності ОП даному підкритерію та наданими зауваженнями.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОПП цілей та результатів навчання. У відомостях СО достатньо повно обґрунтовано відповідність методів навчання і викладання програмним результатам навчання, це було підтверджено на співбесідах з викладачами і здобувачами освіти. Здобувачі освіти підтвердили під час інтерв'ю, що форми і методи навчання є зрозумілими і доступними у робочих програмах, а також викладачі їм повідомляють на першому занятті кожної ОК. ЕГ встановила, що вивчення освітніх компонентів здійснюється із застосуванням різних методів: лекції, практичні заняття, самостійна робота та практична підготовка, які представлені у Положенні про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті (<https://bit.ly/3VmZeou>). Студентоцентризований підхід в освітньому процесі забезпечується використанням активних методів навчання під час проведення навчальних занять. В ОП застосовуються інноваційні методи навчання: мультимедійні методи, використовуються комп'ютерні засоби навчання, наявна велика тренажерна база. Використовуються кращі практики викладання викладачами, які мають значний практичний досвід роботи на повітряних суднах, що підтверджуються робочими документами та підвищенням їх кваліфікації (<https://oarp.nau.edu.ua/naukovo-pedahohichnyj-sklad/>). НПП зазначили, що під час викладання застосовують такі інноваційні методики: застосування презентаційного матеріалу, демонстрація відео-роликів, дискусії у малих групах, «мозковий штурм» тощо. Під час спілкування із здобувачами освіти підтверджено відповідність форм та методів навчання вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, зокрема здобувачі освіти зазначили, що мали змогу самостійно обирати тему кваліфікаційної роботи та її керівника; вибір бази практики; здобувачі зазначили, що здійснюють вибір дисциплін, а також щороку здійснюється опитування щодо задоволення здобувачів освітнім процесом. Результати опитування здобувачів вищої освіти стосовно принципів академічної свободи оприлюднюються на офіційному веб-сайті НАУ (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/otsinyuvannya-rezultativ-yakosti-navchannya/>). У свою чергу, в НАУ реалізуються принципи академічної свободи, викладачі самостійно обирають методи навчання та викладання. Каталог вибіркових дисциплін розміщено на сайті ЗВО (<https://oarp.nau.edu.ua/individualna-osvittnia-traiektoriia/>). В НАУ наразі запроваджено дистанційний формат навчання, який реалізується із застосуванням навчальної платформи Google Classroom, Google Meet. Загалом, ЕГ дійшла висновку, що форми та методи навчання і викладання задовольняють вимоги студентоцентрованого підходу, а також сприяють досягненню заявлених цілей ОПП. ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо відповідності ОП за даним підкритерієм.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в іншій подібний спосіб)

У робочих програмах ОК та силабусах відображено інформацію для всіх учасників освітнього процесу щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. У ході зустрічі із здобувачами освіти ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» здобувачі освіти зазначили, що НПП на першому занятті інформує про зміст, результати навчання та порядок і критерії оцінювання, а також цю інформацію можна знайти у силабусах та робочих програмах кожного освітнього компонента ОПП, які розміщені на сайті ЗВО, (<https://oarp.nau.edu.ua/metodychne-zabezpechennia-dystsyplin/>). Таким чином, у ході спілкування ЕГ з відповідними фокус-групами встановлено, що способи отримання необхідної інформації щодо ОК, порядку і критеріїв оцінювання є прийнятними, а здобувачі освіти із ними ознайомлені. Здобувачі освіти у ході інтерв'ю підтвердили, що знають про порядок оскарження результатів оцінювання. У свою чергу, представники студентського самоврядування університету зазначили, що загалом у ЗВО не часто трапляються конфліктні ситуації - найчастіше пов'язані з незадоволеністю оцінкою здобувачів освіти і у таких випадках студентське самоврядування долучається до вирішення цих проблем, а також залучає деканат та куратора, які допомагають вирішити спірне питання відповідно до встановленої процедури. Доступ до навчально-методичної літератури здобувачі освіти отримують на: дистанційних курсах ОК в Google Class, у викладачів, у репозитарії та бібліотеці НАУ (<https://er.nau.edu.ua/>), а також методичному кабінеті випускової кафедри. Структура та зміст навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів ОП регулюється «Положенням про навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни» (<https://bit.ly/3hdQmLO>). Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що всі учасники освітнього процесу мають змогу своєчасно отримати доступну та зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту і ПРН ОПП. ГЕР погоджується з висновками ЕГ щодо відповідності ОП даному підкритерію.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Ознайомившись з матеріально-технічною базою НАУ, лабораторним фондом та інфраструктурою університету, підтверджено можливість поєднання навчання і досліджень при реалізації освітнього процесу за ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень». Поєднання навчання і досліджень здійснюється у ході проходження практик та виконання кваліфікаційної роботи. Відповідно до Правил внутрішнього розпорядку НАУ (<https://bit.ly/3VYyMLn>) здобувачі освіти мають право на участь у науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, круглих столах, представлення своїх наукових робіт для публікації. У відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті (<https://bit.ly/3VmZeoU>) здобувачі освіти мають можливість бути залученими до: реалізації наукових тем кафедр; участі в олімпіадах та конкурсах студентських наукових робіт, науково-технічних конференціях, спільних публікаціях результатів наукових досліджень; виконання госпдоговірних, науково-дослідних робіт і послуг. Здобувачі освіти залучаються до виступів на Всеукраїнських та Міжнародних конференціях та наукових конференціях, що проводяться як на базі НАУ, спільних публікацій наукових досліджень із НПП зокрема: міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих учених: «Політ. Сучасні проблеми науки» (<https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/49972>; <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/54733>); <https://oarp.nau.edu.ua/2023/06/16/tezy-dopovidej-khkhiii-mizhnarodnoi-naukovo-praktychnoi-konferentsii-politsuchasni-problemy-nauky-2023-ftml/>); міжнародна науково-практична конференція «Проблеми організації авіаційних, мультимодальних перевезень та використання авіації в галузях економіки» (<http://bit.ly/3iCyniV>), «ABIA-2023» (<https://bit.ly/3OuoEUX>), так і на базі інших ЗВО України (<https://oarp.nau.edu.ua/2023/12/13/intelektualni-transportni-tekhnohii/>; <https://oarp.nau.edu.ua/2023/04/23/problemy-i-perspektyvy-rozvytku-transportu/>). У ході зустрічі із здобувачами освіти з'ясовано, що ними було підготовлено матеріали наукових досліджень у вигляді тез конференції, що у подальшому дає змогу використати ці матеріали для кваліфікаційної роботи. Таким чином, проаналізувавши надану інформацію, ЕГ дійшла висновку, що під час реалізації ОПП здобувачі вищої освіти мають змогу та поєднують навчання і дослідження. ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо відповідності ОП даному підкритерію.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

На онлайн-бесіді з НПП було встановлено, що викладач сам обирає методи та засоби навчання, та розробляє робочу програму навчальної дисципліни. Робочі програми освітніх компонентів ОП переглядаються щорічно та затверджуються на засіданні кафедр та науково методичній – редакційній раді факультету. НПП слідкують за змінами на міжнародному ринку надання послуг пасажирських перевезень на повітряних судах, вимог до їх компетентностей, міжнародних вимог в експлуатації повітряних суден, нових Законів, побажань здобувачів та висловлювань стейкхолдерів через систему моніторингу ОПП та засіданнях проектної групи. У ході інтерв'ю з Гарантом ОП Лямзіном А. О. та доцентом Клименко В. В. було з'ясовано про динаміку змін в ОП та участь роботодавців і здобувачів освіти у цих редакціях ОПП. Для оновлення ОК викладачі використовують бібліотечні та Internet-ресурси, матеріали науково-практичних конференцій, підвищують кваліфікацію та проходять стажування (<https://oarp.nau.edu.ua/naukovo-pedahohichnyj-sklad>). Це відображено у Положенні про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті (<https://bit.ly/3VmZeoU>). Під час зустрічі з відповідними фокус-групами також встановлено факт залучення роботодавців до оновлення та вдосконалення ОПП. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що під час оновлення змісту ОК викладачі кафедри мають змогу застосовувати результати власних наукових досліджень і сучасних практик у галузі авіаційного транспорту. ГЕР погоджується з висновком ЕГ щодо відповідності ОП даному підкритерію.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

У структурі НАУ функціонує Навчально-науковий інститут міжнародного співробітництва та освіти <http://surl.li/fvzdo>, який реалізує заходи, передбачені Стратегією інтернаціоналізації співробітництва в галузі освіти НАУ (<https://bit.ly/3CITkzG>). Кафедра ОАРП за власної ініціативи організує співпрацю з закордонними ЗВО-партнерами та укладає з ними угоди про наукову співпрацю (<https://oarp.nau.edu.ua/mizhnarodna-diialnist/>), зокрема: Вища школа управління і адміністрації в Ополє (Польща) та Європейський суспільно-технічний університет (м. Радом, Польща). Також наукова співпраця полягає у організації міжнародних конференцій. У 2022 р. кафедра ОАРП була організатором Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми організації авіаційних, мультимодальних перевезень та використання авіації в галузях економіки» (<http://bit.ly/3iCyniV>). Кредитна мобільність здійснюється шляхом участі здобувачів освіти у Міжнародних конференціях та їх науково-дослідного стажування за програмою Еразмус+, а національна кредитна мобільність – шляхом укладення угод про співробітництво між НАУ та ЗВО України, участі здобувачів освіти та викладачів у Всеукраїнських конференціях і семінарах. Академічна мобільність у ЗВО здійснюється відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у НАУ, Стандарту вищого навчального закладу СМЯ НАУ ГІ 23.01(01)-01-2019 та участю у міжнародних наукових проектах, конференціях та форумах, програмах академічної мобільності (http://cnt.nau.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_18_07_19.pdf). Між НАУ та іноземними ЗВО укладені договори про міжнародну співпрацю (<http://surl.li/ahvfb>). У ході онлайн-зустрічі з допоміжними підрозділами заст. директора Навчально-наукового інституту міжнародного співробітництва та освіти Бугайко Д.О. зазначив, що у ЗВО регулярно проводяться заходи щодо інформування учасників освітнього процесу про можливості участі у програмах академічної мобільності (110 осіб були за кордоном, викладачі та здобувачі в тому числі), зокрема й міжнародної). НПП кафедри проходили міжнародне наукове та методичне стажування в Україні та за кордоном (<https://oarp.nau.edu.ua/naukovo-pedahohichnyj-sklad>), в тому числі НПП кафедри ОАРП впродовж останніх років проходили міжнародне стажування (доц. С. Пронь і доц. І. Герасименко у 2020 р. пройшли стажування в м. Радом (Польща), доц. Н. Семченко (2021 р.) - в м. Рига (Латвія) та м. Варшава (Польща), доц. С. Селіщев у 2022 р. – у м. Ополє (Польща). У ході онлайн-зустрічі, директор науково-технічної бібліотеки Вахнован В. Ю. зазначила, що НПП та здобувачі мають відкритий доступ як до українських наукових інформаційних ресурсів, так і до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. За результатами зустрічей та аналізу доступної інформації ЕГ, дійшла висновку, що навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо відповідності ОП даному підкритерію.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

У робочих програмах ОК, що викладаються на ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» наведені всі види підсумкових та поточних контрольних заходів, критерії оцінювання, що використовуються в ході їх проведення. Інформацію про них здобувачі освіти можуть отримати на офіційному веб-сайті ЗВО. РНП та силабуси до окремих ОК доступні на сайті випускової кафедри (<https://oarp.nau.edu.ua/metodychne-zabezpechennia-dystsyplin/>). Форми контрольних заходів у НАУ регламентуються Положенням про організацію та проведення поточного і семестрового контролю (<https://bit.ly/3IJX3AN>). Під час онлайн-зустрічі з гарантом ОПП та фокус-групою здобувачів освіти, а також в результаті аналізу Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю, експертною групою було з'ясовано, що формами контрольних заходів є вхідний, поточний, модульний, семестровий контроль та підсумкова атестація. Атестація здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Під час зустрічі із НПП було з'ясовано, що поточний контроль здійснюється протягом семестру. Також з'ясовано, що кожна робоча програма містить інформацію про методи навчання, таблицю розподілу балів за результатами поточного контролю та інформацію щодо контрольних заходів. Загалом, критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими і доносяться до здобувачів на першому занятті при знайомстві з навчальною дисципліною. Відповідні кількісні критерії оцінювання представлені національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно або зараховано, незараховано) та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX). В результаті аналізу звіту самооцінювання та верифікації інформації під час онлайн-зустрічі з фокус-групою науково-педагогічних працівників можна дійти висновку, що підсумковий контроль здійснюється вже після завершення вивчення окремого освітнього компонента відповідним екзаменом чи диференційованим заліком. Здобувачі освіти під час онлайн-зустрічі підтвердили, що ознайомлені із зазначеними формами контролю по кожній ОК. Контроль результатів навчання базується на принципах об'єктивності та прозорості оцінювання, при цьому враховуються особливості здобувачів вищої освіти. У той же час, при проведенні модульного контролю, для виключення суб'єктивного фактора, доцільно повністю переходити на автоматизовані системи тестування для виключення суб'єктивного фактору при оцінці (наприклад, використовуючи такі відомі середовища, як Google Classroom або Moodle). Враховуючи вищевикладене, ГЕР вважає, що ОП відповідає даному підкритерію.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Розділ «VI Форми атестації здобувачів першого (бакалаврського) вищої освіти» Стандарту вищої освіти зі спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)» галузі знань 27 «Транспорт» змінений наказом Міністерства освіти і науки України № 26 «Про внесення змін у деякі стандарти вищої освіти» від 13.01.2022 і передбачає, що атестація здобувачів освіти має здійснюватися у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи (<https://goo.su/b9r5>). Підсумкова атестація здобувачів освіти ОПП здійснюється у формі ЄДКІ та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Єдиний державний кваліфікаційний іспит передбачає оцінювання досягнень результатів навчання, визначених Стандартом та освітньою програмою з урахуванням особливостей функціонування авіаційного транспорту. Кваліфікаційна робота повинна бути виконана згідно вимог із обов'язковою процедурою проходження на наявність текстових запозичень. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена у репозитарії НАУ на сторінці кафедри організації авіаційних робіт та послуг <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/38423>. Під час онлайн-інтерв'ю з фокус-групою здобувачів освіти вони підтвердили про ознайомлення із процедурою захисту кваліфікаційної роботи та вимогами до неї, а також на даний час активно готуються до складання ЄДКІ. ГЕР погоджується з позицією ЄГ щодо відповідності ОП за даним підкритерієм.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів регламентуються низкою внутрішніх нормативних документів, оприлюднених на офіційному веб-сайті НАУ: - Положенням про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті (<https://bit.ly/3VmZeoU>); - Положенням про організацію та проведення поточного і семестрового контролю (<https://bit.ly/3IJX3AN>); - Положенням про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра (<https://bit.ly/3H5Ljaq>); - Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету (https://nau.edu.ua/site/variables/news/2023/5/193_од-сжатый.pdf). Доведення та обговорення встановлених правил проведення контрольних заходів доводиться до здобувачів освіти на першому занятті, також у робочих програмах по кожній навчальній дисципліні, що було підтверджено здобувачами освіти під час онлайн зустрічі. Також здобувачі освіти підтвердили, що оцінювання результатів навчання проводиться із дотриманням принципів академічної доброчесності (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/akademichna-dobrochestnist/>). Здобувачі освіти під час онлайн-інтерв'ю підтвердили, що знайомі з процедурою оскарження результатів оцінювання і знають, що можуть звернутися до куратора, декана, завідувача кафедрою, студентського самоврядування, знають про можливість скористатися скринькою довіри. При проведенні підсумкового контролю викладач зобов'язаний проінформувати здобувачів освіти про критерії оцінювання. Запровадження форми контролю у вигляді тестування на сторінках навчальних курсів-ресурсів сприяють об'єктивності оцінювання. Під час онлайн зустрічі з представниками студентського самоврядування було з'ясовано, що в разі виникнення конфліктних ситуацій можливе надання консультативної підтримки здобувачам освіти за їх зверненням, але таких випадків не виникало. Враховуючи вищевикладене, ГЕР погоджується з висновками ЄГ щодо відповідності ОП даному підкритерію.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Забезпечення академічної доброчесності в НАУ регламентується документами, що є чіткими, зрозумілими та наперед визначеними через доступні та оприлюднені нормативні документи та рівень обізнаності всіх учасників освітньо-наукової діяльності. Такими документами є: Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату в Національному авіаційному університеті (<https://bit.ly/3DBtVr1>), розробленим відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права» та Статуту Університету, затверджене на засіданні Вченої ради, Порядок перевірки академічних та наукових текстів на плагіат (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/12/poriadok.pdf>), Положення про порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти (<https://bit.ly/3E2XwLw>), Декларація про дотримання академічної доброчесності здобувача вищої освіти НАУ (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/akademichna-dobrochestnist/>), Декларація про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічного, наукового, педагогічного працівника НАУ (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/akademichna-dobrochestnist/>). Експертною групою з'ясовано, що здобувачі належним чином поінформовані про наявність цих документів, коректно розуміють значення терміну «академічна доброчесність» а також вважають дотримання академічної доброчесності важливим кроком до якісного навчання. Відповідно до звіту самоаналізу та результатів онлайн-інтерв'ю з гарантом ОПП з'ясовано, що технологічним рішенням при перевірці робіт на наявність запозичень є використання сервісу Unicheck. Популяризація академічної доброчесності реалізується через донесення інформації до здобувачів освіти про наявність відповідних нормативних документів, точкові індивідуальні бесіди із здобувачами освіти з питань академічної доброчесності, комунікація із науковими керівниками та групами дискусії із кураторами груп. Здобувачі освіти зазначили, що важливість дотримання академічної доброчесності доводиться до них із різних джерел, в тому числі через офіційний сайт університету, яким вони регулярно користуються. У випадку порушення академічної доброчесності вищенаведеними нормативно-правовими документами передбачено такі види притягнення до відповідальності, як повторне проходження курсів або окремих його частин, повторне складання заліків чи іспитів, позбавлення академічної стипендії і т.д. За час реалізації акредитованої ОПП випадків порушення академічної доброчесності не зафіксовано. ГЕР погоджується з висновками ЄГ щодо відповідності ОП даному підкритерію.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Детальний аналіз звіту СО (Таблиця 2 "Зведена інформація про викладачів ОП"), проведені онлайн-інтерв'ю із НПП, дозволяє стверджувати, НПП забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання, визначених ОПП, а Процедура конкурсного відбору кандидатів на вакантні посади НПП відповідають Закону України «Про освіту» та проводяться згідно «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у НАУ» від 06.10.2020 р. (<https://bit.ly/3v9sYTe>). Аналіз академічної та професійної відповідності НПП, які викладають на ОПП, відповідно до п. 36 Ліцензійних умов свідчить, що кожен із них має не менше чотирьох видів досягнень, перелічених у п. 38 цих умов та посилює існуючі професійні досягнення, визначені в п.38 Ліцензійних умов, за рахунок наукових публікацій, монографій і участі у міжнародних проектах в межах галузі 27 Транспорт, а також спеціальності 275 Транспортні технології. Усі викладачі мають кваліфікацію, пов'язану з фаховими дисциплінами ОПП. Професор, д-р техн. наук, гарант ОПП Лямзін А. О. – відповідність за вищою освітою в межах галузі 27 Транспорт (диплом магістра за спеціальністю – 100403 Організація перевезень і управління на промисловому транспорті), за науковим ступенем- доктор технічних наук, 05.22.01 – транспортні системи, «Науково-методологічні основи управління екологічною безпекою транспортних потоків у середовищі вулично-дорожньої мережі промислових зон», за науковими публікаціями; доцент по кафедрі технології міжнародних перевезень і логістики. Доцент, канд. техн. наук Пронь С.В. – відповідність за науковим ступенем - кандидат технічних наук, спеціальність 05.22.01 – транспортні системи, за науковими публікаціями, доцент по кафедрі Організація авіаційних робіт та послуг. Доцент, канд. техн. наук Семченко Н.О. – відповідність за науковим ступенем 05.22.01 – транспортні системи, за науковими публікаціями, доцент по кафедрі організації та безпеки дорожнього руху; Доцент, канд. техн. наук Трюхан О.М. - відповідність за вищою освітою, диплом спеціаліста, спеціальність - літакобудування, за науковими публікаціями. Виходячи з цього, ЕГ визначає достатній рівень забезпечення досягнення цілей та програмних результатів навчання за ОПП, що акредитується <https://oarp.nau.edu.ua/naukovo-pedahohichnyj-sklad>. На кафедрі ОАРП та ОПП наявні викладачі із сертифікатом, що підтверджує володіння іноземною мовою, у тому числі на рівні B2 (А. Лямзін, А. Огієнко, С. Пронь, Н. Семченко, В. Акмалдінова, Г. Волковська). Це дає можливість забезпечувати викладання окремих фахових ОК англійською мовою та значно посилює якість та привабливість ОПП серед потенційних вступників. У той же час, ГЕР рекомендує посилити публікаційну активність викладачів за даною спеціальністю, ОП та ОК, оскільки спостерігається її незначне зменшення у останні 2 роки. У цілому, ГЕР погоджується з оцінкою ЕГ за даним підкритерієм.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Конкурсний відбір викладачів, який проводиться у ЗВО, регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у НАУ» від 06.10.2020 р. (<https://bit.ly/3v9sYTe>). Конкурсний відбір проводиться прозоро та відповідає чинним Законам України і підзаконним актам. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента кафедра може запропонувати йому прочитати пробні лекції, провести відкриті заняття. При допуску до конкурсу в НАУ враховуються фактори стосовно: професійного рівня, наукової кваліфікації, стажу роботи, педагогічної майстерності; відповідності кваліфікації претендента до спеціальності та навчальних дисциплін кафедри; наукового і методичного рівня викладання навчальної дисципліни відповідної спеціальності; дотримання претендентом норм педагогічної етики і моралі, поваги до честі і гідності осіб, які навчаються в університеті, виховання студентів у дусі патріотизму і поваги до Конституції України та державних символів України; знання Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Статуту, Правил внутрішнього розпорядку та Колективного договору. Претендент на заміщення вакантної посади обов'язково має відповідати вимогам п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності з наявністю не менше 4 пунктів досягнень у професійній діяльності. Ці вимоги були також озвучені начальником відділу кадрів НАУ Кушнірук А.А. під час онлайн-зустрічі з представниками допоміжних структурних підрозділів. Подані претендентами документи розглядаються конкурсною комісією, яка допускає або не допускає претендента на конкурс. Особи, що працюють менше ніж на одну ставку процедури конкурсного відбору не проходять. ГЕР погоджується з позицією ЕГ по даному підкритерію.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Залучення роботодавців до організації освітнього процесу за ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» відбувається, здебільшого, у вигляді надання можливості здобувачам освіти проходження різних видів практик на основі укладених договорів (https://oarp.nau.edu.ua/partnery_kafedry/). Крім того, роботодавці запрошуються в якості голів екзаменаційних комісій по захисту кваліфікаційних робіт. Також роботодавців запрошують брати участь у конференціях, що проходять на базі Національного авіаційного університету. Під час

онлайн-інтерв'ю в ході акредитаційної експертизи учасники фокус-групи роботодавців підтвердили свою залученість до освітнього процесу за ОПП у вигляді надання баз практик, читання гостьових лекцій (<https://oarp.nau.edu.ua/list/novyny-i-podii/>), популяризації професії за профілем кафедри. Крім того, роботодавці залучаються до процесу формування змісту та періодичного перегляду ОПП і висловлюють своє бачення стосовно подальшого розвитку освітньої програми в сучасних умовах ринку праці. Також роботодавці зазначили можливість працевлаштування випускників ОПП після проходження практики безпосередньо у їх компаніях. На онлайн-зустрічі представники авіакомпаній та авіаційних підприємств підтвердили працевлаштування у себе випускників кафедри організації авіаційних робіт і послуг і те, що вони самі теж є випускниками НАУ. На факультеті транспорту, менеджменту і логістики в рамках співробітництва ЗВО з зацікавленими підприємствами, створена та функціонує Рада роботодавців (<https://ftml.nau.edu.ua/profakultet/rada-robotodavtsiv/>). ГЕР погоджується з відповідністю ОП даному підкритерію.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

До організації та реалізації освітнього процесу за ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень», зокрема проведення аудиторних занять, залучаються професіонали-практики у галузі, роботодавці тощо. З відомостей СО та відкритих даних встановлено, що: 28.03.2023 року кафедрою було проведено вебінар-зустріч здобувачів ВО з Радником гендиректора ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» Астаховим К. про перспективи післявоєнного відновлення ринку авіаперевезень (<https://oarp.nau.edu.ua/2023/03/28/zustrich-z-radnykom-generalnoho-dyrektora-dp-mp-boryspil-kyrylomastakhovym/>); 31.03.2023 року проведена зустріч з Тетяною Рестеу бортпровідником авіакомпанії МАУ про процес підготовки бортпровідників (<http://oarp.nau.edu.ua/2023/03/31/zustrich-z-bortprovidnykom-aviakompanii-mizhnarodni-avialiniukrainy-tetianoiu-resteu/>); 03.05.2023 року проведена зустріч з Іриною Стеблян бортпровідником-інструктором авіакомпанії «Біз Ейрлайн» на тему: «Професія бортпровідника» (<http://oarp.nau.edu.ua/2023/05/03/zustrich-z-bortprovidnykom-instruktoromaviakompanii-biz-eyrlajn-irynoiu-steblian/>), яка залучена до викладання ОК: «Системи та сервісне обладнання повітряного судна» та «Аварійно-рятувальне обладнання. Аварійно-рятувальна підготовка»; 29.09.2023 року бортпровідники авіакомпанії «SkyUp» провели лекцію про стандартні операційні процедури на літаку та процедури в надзвичайних ситуаціях (<https://oarp.nau.edu.ua/2023/10/02/zustrich-z-bortprovidnykamymbasadoramy-aviakompanii-skyup/>). Участь у навчальному процесі роботодавців підтвердили також здобувачі освіти на онлайн-зустрічі, та зазначили, що особливо запам'яталася зустріч з Тетяною Рестеу – бортпровідником компанії МАУ. Також доброю практикою з моменту започаткування ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» є постійна тісна співпраця з роботодавцями по удосконаленню і внесенню змін до змісту ОПП. Зокрема це стосується питання надання долікарської допомоги та безпеки в галузі авіації. Завідувач кафедри організації авіаційних робіт та послуг Разумова К.М. зазначила, що саме з ініціативи роботодавців і виникла ідея запровадження ОПП підготовки бортпровідників в НАУ. Заявлена ЗВО в відомостях СО інформація по даному підкритерію повністю підтверджена онлайн-бесідами з роботодавцями та інформацією, що міститься у відкритому доступі. У зв'язку з вищевикладеним, ГЕР погоджується з відповідністю ОП даному підкритерію.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Професійними потребами викладачів, що забезпечують освітній процес на ОПП, є періодичне стажування на підприємствах у галузі авіації, участь у програмах академічної мобільності, розвиток власних м'яких навичок, апробація результатів власних досліджень на міжнародних конференціях, обмін досвідом із колегами інших ЗВО України, наукові публікації у фахових виданнях тощо. НАУ розробив «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Національного авіаційного університету» (<https://bit.ly/3WzhMe6>), яким регулюється питання щодо видів, форм, організації періодичності проходження підвищення кваліфікації НПП. ЗВО всіляко сприяє професійному розвитку, а саме: організовує власні конференції, вебінари, тренінги, залучає до міжнародних проектів мобільності; укладає угоди про співпрацю з іншими ЗВО і авіакомпаніями; організовує доступ до повних текстів статей у наукометричних базах даних Scopus, Web of Science, ScienceDirect та інших. Дієвість всіх цих елементів системи підтримки для викладачів підтверджена фактами стажування, підвищення кваліфікації, тезами доповідей на конференціях тощо (<https://oarp.nau.edu.ua/naukovo-pedahohichnyj-sklad/>). НАУ сприяє професійному розвитку НПП шляхом укладання угод з іншими закладами вищої освіти, в тому числі зарубіжними, для розширення досвіду застосування англійської мови на рівні B2, постійно інформує про міжнародні проекти в сфері ВО. Саме в цьому ключі, як зазначив заступник директора Навчально-наукового інституту міжнародного співробітництва та освіти Бугайко Д.О, викладачі НАУ за 2023 рік здійснили 40 мобільностей у інших ЗВО. ЕГ відзначає, що позитивною практикою в НАУ є безкоштовний доступ до онлайн курсів на платформі Coursera. ГЕР погоджується з відповідністю ОП даному підкритерію.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Для стимулювання розвитку викладацької майстерності НАУ використовує процедури як матеріального, так і морального заохочення. Матеріальне та моральне заохочення у НАУ регулюється такими документами: Статутом університету (<http://bit.ly/3QG9CyW>), Колективним договором НАУ (<https://nau.edu.ua/menu/universitet/pro-universitet.html> та відповідно до «Положення про преміювання працівників НАУ» (<https://bit.ly/48py1kQ>), «Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та навчальних структурних підрозділів НАУ». Метою матеріального заохочення є підвищення педагогічної, наукової та творчої активності науково-педагогічних, педагогічних, наукових, інженерно-технічних працівників та докторантів. Моральне заохочення викладацької майстерності представляється у вигляді процедури проведення нагородження відзнаками Університету за досягнення у науковій, педагогічній та громадській роботі, сумлінну працю на благо Університету та заслуги перед ним. Так, в межах реалізації ОПП найчастіше викладачі отримували матеріальне заохочення за такі види робіт: опублікування статей у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, підготовку до проведення конференцій, підготовку звітів самооцінювання під час акредитаційної експертизи

(<https://bit.ly/3hV2JN4>), що підтверджено ними та начальником відділу кадрів А. Кушнірук на онлайн-зустрічах. Враховуючи загальну позитивну оцінку ЕГ за результатом аналізу матеріалів ОП, ГЕР погоджується з відповідністю ОП даному підкритерію.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було продемонстровано приміщення деканату факультету транспорту, менеджменту та логістики (ФТМЛ) та кафедри організації авіаційних робіт і послуг (ОАРП), кабінети декана ФТМЛ і завідувача кафедри ОАРП, лекційні аудиторії, де проводяться заняття для здобувачів ОПП та які оснащені мультимедійним обладнанням, навчальні лабораторії, бібліотеку із зоною простору неформальної освіти Clever Space, центр культури та мистецтв, центр спорту і здоров'я, ангар, де знаходяться різні модифікації повітряного рухомого складу, за допомогою якого здобувачі ознайомлюються з конструкцією повітряних суден (АН-2, МІ-8, АН-26, МІ-2 та ін.), їх призначенням транспортними можливостями, технічними характеристиками тощо, гуртожиток, їдальню, приміщення приймальної комісії, укриття, а також входи до будівель, що обладнані пандусами та тривожними кнопками. В навчальних лабораторіях здобувачі мають можливість використовувати програмне забезпечення AntLogistic (планування маршрутів та управління транспортом), Amadeus (глобальна розподільча система для створення бронювань квитків), а також Google Workspace та Microsoft Office 365. Здобувачі ОПП мають можливість в будь-який час працювати у віртуальному класі НАУ, використовуючи програмні продукти Libreoffice (Libreoffice Draw, Libreoffice Impression, Libreoffice Calculation тощо), обчислювальні платформи Octave і SkyLab, систему комп'ютерної графіки Macsyma тощо. Проведення освітнього процесу здійснюється із використанням дистанційних систем Moodle та Google Classroom. Враховуючи вищезазначене, ЕГ дійшла висновку, що наявні фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення дозволяють в цілому досягти визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. ГЕР погоджується з даною оцінкою.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

В ході проведених зустрічей зі здобувачами та викладачами підтверджено, що НАУ забезпечує безоплатний доступ до навчальних приміщень, бібліотеки, зокрема інституційного репозитарію, зони відпочинку та простору неформальної освіти Clever Space, електронних та інформаційних ресурсів, системи електронного навчання та мережі Інтернет. На підставі цього ЕГ робить висновок, що учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до всієї необхідної інфраструктури та інформаційних ресурсів для здійснення навчальної і викладацької діяльності.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Аналіз сайту НАУ, огляд матеріально-технічної бази та спілкування з різними фокус-групами дозволили ЕГ переконатись, що освітнє середовище забезпечує безпечні умови для життя та здоров'я здобувачів, та в цілому дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Навчальні приміщення, на думку ЕГ, добре освітлені, чисті, також продемонстровано їх обладнання первинними засобами пожежогасіння. В укриттях, які облаштовані для розміщення понад 200 осіб, наявні запаси води, туалет та вентиляція. До інфраструктури НАУ входить сертифікаційно-діагностичний Авіаційний медичний центр, де персонал опікується медичним супроводом здобувачів та працівників університету. Розміщені вказівники, світлова індикація для аварійних виходів та вогнегасники. Психологічну підтримку студенти можуть отримати звернувшись до фахівців центру соціально-педагогічної роботи. Завідувач цього центру Оксамитна О.Б. повідомила, що центр проводить індивідуальні та колективні консультації та тренінги, а також що на сайті ОАРП у здобувачів є можливість звернутись до психолога через електронний кабінет психологічної підтримки. На сайті НАУ є електронна скринька довіри, через яку можна сповістити відділ безпекової діяльності (в тому числі анонімно) про проблеми у сфері безпеки які є в університеті, про факти зловживань, корупційні прояви, тощо. Побутові умови в гуртожитках є задовільними, місць вистачає для усіх. Дозвілля та відпочинок студентів є цікавим та насиченим, працюють різноманітні наукові, творчі та спортивні гуртки. Наприклад, під час онлайн-зустрічі зі здобувачами освіти було відзначено, що у разі членства у творчому об'єднанні студентів НАУ здобувач освіти не тільки може з користю провести вільний час, а й поглиблює свої професійні знання та навички. Отже, ЕГ відзначає, що освітнє середовище Національного авіаційного університету є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. ГЕР погоджується з оцінкою за даним підкритерієм.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Аналіз відомостей СО, результатів опитування та спілкування з фокус-групами під час онлайн-візиту до ЗВО дозволили встановити, що в НАУ, зокрема на акредитованій ОПП, забезпечується належна підтримка здобувачів освіти у всіх аспектах. Освітня підтримка забезпечується роботою навчально-методичного відділу, деканату, кафедри, кураторів та викладачів. Куратори академічних груп здійснюють постійну комунікацію із академічними групами із різного роду питань, переважно через соціальні мережі, що підтверджено здобувачами та викладачем Пронь С.В., яка є куратором академічної групи. У разі необхідності отримання консультації за окремою навчальною дисципліною, здобувачі можуть звертатися безпосередньо до викладача. Під час огляду матеріально-технічної бази гарантом ОПП продемонстровано різні інформаційні стенди, розташовані в навчальних приміщеннях. Організаційна підтримка здобувачів освіти забезпечується структурними підрозділами з питань видачі довідок, отримання інформації тощо. Консультативна та соціальна підтримка надається органами студентського самоврядування та первинною профспілковою організацією студентів та аспірантів НАУ, з питань отримання психологічної допомоги - центром соціально-педагогічної роботи тощо. Під час спілкування із здобувачами освіти підтверджено їх задоволеність підтримкою, що надається. На основі цього ЕГ робить висновок, що НАУ забезпечує достатню освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП. ГЕР погоджується з висновком ЕГ за даним підкріпленням.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

За акредитованою ОПП особи з особливими освітніми потребами не навчаються, втім у НАУ приділяється достатня увага створенню умов для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами. Порядок роботи із такими здобувачами визначено Концепціями організації інклюзивного навчання в НАУ (<https://bit.ly/3kNgX3P>), Наказом ректора №73/од від 27.02.20 "Про затвердження Положення про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у НАУ" (<https://bit.ly/3Dpbc2y>), Розпорядженням «Про закріплення аудиторій для осіб з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу», затвердженого на 2021-2030 рр. (<https://bit.ly/3wFj2kY>), Планом-графіком виконання робіт щодо організації безбар'єрного доступу до будівель та приміщень (<https://bit.ly/3jdBJcn>). Під час зустрічі з адміністративним персоналом завідувач кафедри ОАРП Разумова К. М. повідомила, що для здобувачів з обмеженими фізичними можливостями навчання проводиться на перших поверхах будівель. Також на цій зустрічі проректор НАУ Полухін А. В. проінформував ЕГ, що у 2023 році облаштовано два санітарних вузли для осіб з особливими потребами, в приміщеннях та біля корпусів наявні інформаційні та маршрутні покажчики зі шрифтом Брайля та заповнив, що університет готовий до прийому осіб з особливими потребами. Згідно з Актом огляду та оцінки стану комплексу будівель та території Національного Авіаційного університету на відповідність вимогам ДБН В 2.2-40:2018 "Інклюзивність будівель і споруд" для безбар'єрного простору маломобільних груп населення (<https://bit.ly/3FIUnRX>) від 27.10.2022 р., всі будівлі в цілому забезпечують вимоги щодо інклюзивності. Під час огляду матеріально-технічної бази продемонстровано пандуси та кнопки виклику персоналу біля входу в будівлі. Наявність системи дистанційного навчання, доступу до електронних ресурсів та можливості отримання психологічної допомоги додатково дозволяють полегшити освітній процес для осіб з особливими потребами. ЕГ дійшла висновку, що створені умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами є задовільними. ГЕР погоджується з висновком ЕГ за даним підкріпленням.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедури вирішення конфліктних ситуацій у достатній мірі формалізовані та визначені в Правилах внутрішнього розпорядку, Положенні про запобігання та протидію булінгу, мобінгу, кібербулінгу, харасменту в НАУ та Положенні про Комісію з оцінки корупційних ризиків та моніторингу виконання антикорупційної програми. З метою запобігання та протидії корупції в університеті затверджена Антикорупційна програма (<https://bit.ly/3VQj04C>), яка є комплексом правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у діяльності юридичної особи. Для подання скарги в електронному вигляді щодо корупції здобувачі освіти можуть використовувати електронну пошту або сервіс «Електронна скринька довіри», який передбачає можливість подання скарги анонімно. Розглядом скарги займається відділ безпекової діяльності ЗВО. Процедура врегулювання конфліктних ситуацій передбачає два шляхи - формальний та неформальний. В університеті проводяться опитування здобувачів освіти щодо якості освіти та щомісячні опитування старост академічних груп, до яких включається блок питань щодо конфліктних ситуацій в процесі навчання, їх результати обговорюються на адміністративних нарадах. В відомостях СО зазначено, що за даною ОПП час її реалізації конфліктних ситуацій не виникало, хоча в опитуванні на тему "Якість реалізації ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» спеціальність 275: «Транспортні технології» очима студентів" (https://nau.edu.ua/site/variables/news/2024/1/Якість%20реалізації%20освітньо-професійної%20програми%20Бортовий%20супровід%20авіаційних%20пасажирських%20перевезень_бакалаври.pdf) здобувачі відмічають, що конфліктні ситуації все ж траплялись. Найбільшу довіру у випадку врегулювання конфліктної ситуації здобувачі освіти висловили куратору, завідувачу кафедри ОАРП, відділові безпекової діяльності та електронній скриньці довіри. ЕГ дійшла висновку, що в НАУ існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу. ГЕР погоджується з позитивним висновком ЕГ за даним підкріпленням.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процес розробки та затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП в НАУ регулюються Положенням про систему забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності НАУ (<https://bit.ly/3Y8017r>), Положенням про освітні програми Національного авіаційного університету (<https://bit.ly/3iRDrQb>). Згідно цих документів, відкриття ОП відбувається послідовно: ініціювання відкриття освітньої програми на випусковій кафедрі чи декількох кафедрах разом, обґрунтування доцільності запровадження освітньої програми та розробки проекту її опису, погодження відкриття освітньої програми із студентською радою факультету (інституту) або науковим товариством студентів, докторантів та молодих вчених та вченою радою факультету (інституту), погодження відкриття освітньої програми Радою з якості, затвердження її опису Вченою радою Університету. ОПП, що акредитується, була розроблена у 2020 році (із залученням до складу робочої групи роботодавця та здобувача освіти за іншою ОП кафедри ОАРП). Під час перегляду у 2023 році до робочої групи було долучено також здобувача освіти за даною ОП. Проект ОП був попередньо оприлюднений на сайті, де залучені особи з надали свої пропозиції. На ОП також надано рецензії-відгуки від стейкхолдерів. ЕГ констатує, що ЗВО дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. ГЕР вважає, що ОП відповідає даному підкритерію.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Згідно з Положенням про систему забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності НАУ, здобувачі вищої освіти є учасниками робочих груп та включаються до складу груп з моніторингу та перегляду освітніх програм. освітніх програм НАУ, здобувачі є учасниками робочих груп та приймають участь у розробці та оновленні змісту ОП. Отримання зворотного зв'язку від здобувачів освіти відбувається шляхом опитувань щодо якості освітнього процесу та якості реалізації окремих освітніх компонентів ОП, безпосереднього спілкування з гарантом ОП. До складу робочої групи ОП у 2023 р. увійшла здобувачка 4 курсу Колодяженська А., яка рекомендувала більш чітко представити взаємозв'язків між освітніми компонентами ОПП та підтримала внесення запропонованих змін до ОП, відзначивши, що зміст освітніх компонентів є актуальним, відповідає сучасним вимогам до організації бортового супроводу авіаційних пасажирських перевезень (протокол №1 від 11.01.2023 р., протокол №7 від 13.03.2023 р.). Пропозиції здобувачів вищої освіти щодо покращення якості ОП приймаються на офіційну електронну пошту кафедри koarp@nau.edu.ua, а також у Google Class «Комунікаційна система гаранта ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень». Згідно з Положенням про систему забезпечення якості ВО НАУ (<https://bit.ly/3Y8017r>) студентське самоврядування (СтС) має вирішальну роль у всіх процесах, пов'язаних з функціонуванням внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності (ЗЯВО) НАУ. Як пояснив член студентського самоврядування Одарченко Р., діяльність органів СтС скерована на створення якісних та комфортних умов для реалізації здобувачами своїх освітніх потреб, для цього проводяться власні опитування, береться участь у засіданнях Вчених рад університету, факультетів та кафедр. Втім Голова Студентської Ради ФТМЛ Ятчук А. продемонструвала нерозуміння процедури перегляду ОП та причетність до неї СтС. У відомостях СО зазначено, що редакція ОП 2023 року розглядалась і була погоджена на засіданні студентської ради ФТМЛ (протокол №14/1 від 14.03.2023 р.). У засіданні студентської ради брала участь здобувачка академічної групи БС-306Б Попова Я. (як заступник голови навчально-наукового відділу), та проінформувала членів студентської ради про досвід навчання на ОП, обґрунтувала особливості і доцільності реалізації ОП. В результаті проведеного аналізу, ЕГ дійшла висновку, що в цілому здобувачі безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до справ перегляду та удосконалення ОП, а також їх позиція береться до уваги при перегляді змісту ОП. ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо відповідності ОП даному підкритерію.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП відбувається на підставі укладених договорів між ними та НАУ (https://oarp.nau.edu.ua/partnery_kafedry/), роботодавці є учасниками робочих груп з розробки та перегляду змісту ОП, тому вони беруть безпосередню участь у розробці і оновленні ОП та змістовному оновленні її ОК. Отримання зворотного зв'язку від роботодавців відбувається шляхом проведення щорічних опитувань, що проводяться випусковою кафедрою (<https://oarp.nau.edu.ua/2022/11/23/otsinka-iakosti-osvity-robotodavtsiamy-v-gamkakh-opp-bortovuj-suprovid-aviatsijnykh-pasazhyrskykh-perevezen-os-bakalavr/>). До робочої групи розробників останньої редакції ОП увійшла Чоботар І. М, головний бортпровідник-інструктор – начальник служби бортпровідників ТОВ «АВІАЦІЙНА КОМПАНІЯ «РОЗА ВІТРИВ», яка повідомила під час онлайн-зустрічі із стейкхолдерами, що за її пропозицією до ОП були внесені додаткові обов'язкові дисципліни (Авіаційна безпека, Безпека польотів, Домедична допомога) (протокол № від 11.01.2023 р., протокол №7 від 13.03.2023 р.). Присутні на онлайн-зустрічі роботодавці показали свою зацікавленість в фахівцях, що випускає дана ОП. Також директор ТОВ «Міжнародний аеропорт «Одеса» Семенченко В. В. підтвердив, що стейкхолдери тісно співпрацюють з кафедрою ОАРП безпосередньо через спілкування з гарантом та викладачами, долучаються до процесу обговорень змісту навчальних дисциплін, проходять опитування, надають бази практики, долучаються до допомоги із матеріально-технічним обладнанням тощо. На основі цього, ЕГ робить висновок, що роботодавці приймають участь у процесі формування ОП та інших процедур забезпечення її якості, як партнери. ГЕР погоджується із результатами аналізу і оцінкою ЕГ за вказаним підкритерієм.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» акредитується вперше, тому інформацію про кар'єрний шлях її випускників поки не може бути зібраним. Втім, процес формування даних щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників в НАУ є налагодженим і реалізується через створену у 2018 році Асоціацію випускників НАУ (<https://nau.edu.ua/ua/news/1/11/stvoreno-asotsiatsiyu-vipusknikiv-nau.html>). Втім, на офіційному веб-сайті НАУ відсутня інформація про діяльність Асоціації випускників, а в якості контактів зазначено лише телефони та електронну пошту. Онлайн-зустрічі показали, що роботодавці як партнери кафедри ОАРП одночасно є випускниками різних років різних освітніх програм Національного авіаційного університету, тож їх кар'єрне зростання відслідковується у неформальний спосіб особистого спілкування на рівні випускової кафедри та керівництва факультету та університету. Таким чином ЕГ відмічає, що в НАУ в цілому наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників, але діяльність Асоціації випускників НАУ не висвітлюється на офіційному веб-сайті університету. ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо відповідності ОП за даним підкритерієм.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Вчасне реагування на запобігання та усунення недоліків у ОПП забезпечується шляхом моніторингу та перегляду ОПП в процесі її реалізації. В результаті зворотного зв'язку із роботодавцями та здобувачами вищої освіти, з урахуванням прогнозування розвитку спеціальностей та потреб суспільства, формуються пропозиції щодо забезпечення якості ОП, що підтверджено під час онлайн-зустрічей. Наприклад, під час зустрічі ЕГ з гарантом та авторами самооцінювання, гарант ОП Лямзін А. О. продемонстрував підсумки проведеного анкетування здобувачів щодо якості надання освітніх послуг на ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень», з яких було внесені пропозиції щодо роботи за такими напрямками: 1) адаптація існуючих систем контролю, а також атестації здобувачів вищої освіти на засадах компетентнісного підходу (механізм «skill wallet»); 2) розширення обсягів проведення практичних занять кафедри на базах стейкхолдерів, роботодавців із залученням до навчального процесу їх працівників; 3) налагодження нових довгострокових зв'язків із профільними компаніями, підприємствами, організаціями, починаючи від закріплення на них баз виробничої практики та закінчуючи цільовою підготовкою здобувачів освіти; 4) максимальне закріплення здобувачів вищої освіти на місцях баз виробничої практики та їх реальну участь у виконанні виробничих завдань; 5) покращення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу в частині раціонального та систематичного застосування сучасних та ефективних комп'ютерних технологій для засвоєння навчального інструментарію. Також за підсумками проведеної ревізії внутрішньої системи забезпечення якості (СМЯ) вищої освіти у 2022 р. було виявлено низку незначних зауважень, зокрема: 1) недотримання вимог щодо забезпечення навчальної лабораторії організаційною документацією; 2) невиконання вимог щодо перегляду та оновлення задокументованої інформації структурного підрозділу; 3) не приділено належну увагу моніторингу результатів модульного контролю; 4) невиконання вимог щодо забезпечення паспортами навчальних та допоміжних приміщень; 5) невиконання вимог щодо перегляду та оновлення задокументованої інформації кафедри (Реєстр документів, Реєстр форм, Форми документів) – зазначені зауваження були усунені: розроблено та затверджено Положення про Навчальну лабораторію транспортних технологій та сервісу кафедри ОАРП; системно вносяться відповідні записи до організаційно-навчальної документації кафедри, зокрема Реєстр документів, Реєстр форм, Форми документів; відповідні записи щодо проведення модульного контролю внесені у протоколи засідань кафедри; оформлено паспорти приміщень кафедри. Враховуючи зазначене, ЕГ дійшла висновку, що СМЯ забезпечує належне та вчасне реагування на виявлені недоліки в реалізації ОПП. ГЕР погоджується з результатами аналізу і висновками ЕГ за вказаним підкритерієм.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» є первинною, тому результати попередніх акредитацій на даний час відсутні. Проте, в відомостях СО зазначено, що у 2023 році на кафедрі ОАРП пройшла успішну акредитацію ОПП «Мультиmodalний транспорт і логістика» освітнього ступеня «бакалавр» і рекомендації щодо її вдосконалення були враховані в роботі над акредитованою ОП, а саме: перевірені робочі програми дисциплін на відповідність перелікам компетентностей і ПРН, матрицям відповідності ОПП; оприлюднена англomовна редакція ОПП; в Google Class впроваджені дистанційні форми оцінювання успішності здобувачів освіти за допомогою Google Form, що дозволяє застосовувати тестове оцінювання без прямого впливу викладачів. Отже, ЕГ робить висновок, що результати зовнішнього забезпечення якості (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги та враховуються під час перегляду освітніх програм в НАУ. ГЕР погоджується з оцінкою ЕГ щодо відповідності ОП за даним підкритерієм.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

За підсумками вивчення нормативних документів НАУ, онлайн-зустрічей з фокус-групами ЕГ підтверджує наявність сформованої культури якості на даній ОП та в цілому в університеті. Формування системи внутрішнього забезпечення якості регламентується Політикою в сфері якості (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/12/Polituka%20v%20sferi.pdf>), де зазначено принципи і процедури, інституційне та процесне забезпечення якості освіти. Система якості вищої освіти організовується із залученням кафедр, факультетів, інститутів, структурних підрозділів НАУ, адміністрації, співробітників та здобувачів вищої освіти. Основними напрямками участі академічної спільноти у процедурах забезпечення якості ОП є: 1) проходження анкетування з метою визначення проблем забезпечення якості освіти в НАУ (<https://bit.ly/3PshNPj>); 2) обговорення питань якості освіти і процедури їх забезпечення на засіданнях кафедри, Вченої ради факультету та Вченої ради НАУ;

3) забезпечення викладання навчальних дисциплін ОП на якісному рівні; 4) підвищення професійної кваліфікації викладачів; 5) участь у круглих столах і наукових конференціях; 6) дотримання та популяризація принципів академічної доброчесності тощо. Результати опитувань оприлюднюються на офіційному веб-сайті університету, що свідчить про їх відкритість та прозорість. Під час інтерв'ювання здобувачі освіти, НПП, роботодавці та інші причетні до організації освітньої діяльності за ОПП, в цілому продемонстрували розуміння та внутрішнє переконання необхідності сталого покращення якості освіти. ГЕР погоджується з оцінкою ЕГ.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу врегульовані правилами і процедурами, встановленими у низці внутрішніх (локальних) нормативно-правових документів, які діють у НАУ. До цього переліку документів, зокрема, відносяться Статут НАУ (<http://bit.ly/3QG9CyW>), Кодекс честі науково-педагогічного працівника і студента (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kodeks-chesti-naukovo-pedagogichnogo-pratsivnika-i-studenta-nau/>), Правила внутрішнього трудового розпорядку НАУ, затверджені на конференції трудового колективу університету (протокол від 22.01.2018 № 1) (<https://bit.ly/3VYyMLn>), Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті (<https://bit.ly/3VmZeoU>), Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/oChDZpv>). Усі згадані документи та інформація, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню відповідно до вимог ЗУ «Про вищу освіту», розміщується на офіційному веб-сайті НАУ та сторінках структурних підрозділів НАУ. Під час онлайн-зустрічей здобувачі освіти показали свою обізнаність щодо своїх прав та обов'язків у освітньому процесі, що означає використання їх на практиці. Отже, ЕГ робить висновок, що правила і процедури з регулювання прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу є чіткими і зрозумілими, НАУ послідовно дотримується їх під час реалізації освітніх програм. ГЕР погоджується з оцінкою ЕГ за даним підкритерієм.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

Повний обсяг інформації про проєкти ОП, в тому числі і ОПП “Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень” розміщено на офіційному веб-сайті НАУ за посиланням (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/proekti/proekti-osvitno-profesynih-program/proekti-osvitnih-program-2023.html>). На цій же сторінці розміщено адреса електронної пошти, на яку у разі необхідності можна надіслати зауваження та пропозиції заінтересованих сторін. ГЕР погоджується з оцінкою ЕГ.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Як пересвідчилась ЕГ, на офіційному веб-сайті НАУ інформація про ОПП “Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень” знаходиться у вільному доступі, проєкти освітніх програм, нормативних документів та іншої документації, що потребує попереднього громадського обговорення, оприлюднюються на сайті університету у відкритому доступі за 1 місяць до їх розгляду. Ця інформація доступна для всіх учасників освітнього процесу та інших зацікавлених осіб. Втім на сайті НАУ відсутні оприлюднені результати моніторингу якості реалізації ОПП «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень» за період часу до січня 2024 року (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/otsinyuvannya-rezultativ-yakosti-navchannya/>), хоча в відомостях про самооцінювання та під час зустрічі із авторами самооцінювання гарант ОП Лямзін А. О. зазначив, що подібні опитування проводяться щорічно. Однак, не працюють деякі сторінки кафедр на сайті факультету (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchalni-pidrozdi/institutes/fakultet-transportnih-tehnologij.html>) ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо відповідності ОП за даним підкритерієм із незначними зауваженнями.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Рекомендуємо протягом поточного навчального року провести анкетування здобувачів та стейкхолдерів з питань врахування їх пропозицій при формуванні цілей та програмних результатів навчання

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Рекомендуємо до початку нового навчального року оприлюднити програми практик: навчальної практики "Вступ до фаху" та виробничих практик (організаційно-технологічної, технологічної та переддипломної). 2. Активізувати роботу щодо влаштування здобувачів вищої освіти на бази практики, які відповідають програмам проходження практик та забезпечують набуття фахових компетенцій. 3. У навчальному плані доцільно навести повний перелік та назви вибіркового компоненту. 4. Рекомендується розглянути можливість включення до переліку вибіркового дисциплін ОК гуманітарного блоку. 5. Удосконалити процедуру погодження та перегляду ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо: 1. Проводити на регулярній основі інформування здобувачів освіти щодо існуючих в університеті програм міжнародної академічної мобільності. 2. Інформувати здобувачів освіти про можливість та правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті. Провести інформування здобувачів всіх курсів на початку 2024/2025 навчального року, а надалі – щорічно для першокурсників під час організаційних зустрічей з представниками кафедри і факультета.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендуємо: 1. При наступному перегляді силабусів включити до них інформацію про чіткі критерії проміжного та підсумкового оцінювання знань здобувачів вищої освіти. 2. У силабусах навести окремо тематичний зміст лекцій, практичних занять та лабораторних робіт (при наявності). 3. Залучати більш активно здобувачів вищої освіти до наукових досліджень через студентські наукові гуртки, конференції, конкурси студентських наукових робіт. 4. Посилити академічну мобільність здобувачів вищої освіти

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендуємо запровадити практику проведення публічних заходів із популяризації академічної доброчесності, залучивши до їх організації безпосередньо здобувачів освіти.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Рекомендуємо посилити публікаційну діяльність викладачів за даною спеціальністю, ОП та ОК. 2. Проводити раз на рік оцінку діяльності НПП та викладати результати у вільному доступі.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендується: 1. За результатами опитування опрацювати із здобувачами освіти та НПП питання наявності та вирішення конфліктних ситуацій. 2. Посилити інформування студентів ОПП на початку кожного навчального року, а також протягом навчання, щодо існування в НТБ НАУ освітнього простору «CleverSpace» та можливості безкоштовного використання мультимедійного обладнання, доступу до мережі Інтернет тощо. А також знайомити здобувачів (у тому числі у дистанційному режимі) з іншим освітнім середовищем (матеріально-технічним забезпеченням) університету та кафедри.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо: 1. До кінця поточного навчального року провести семінари для членів органів студентського самоврядування щодо роз'яснення їх ролі та функцій в процесах забезпечення якості освіти. 2. До початку нового навчального року унормувати повноваження Ради з якості НАУ та Науково-методичної ради НАУ у частині повноважень та процедури погодження освітніх програм.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо: 1. Постійно підтримувати наявність та актуальність інформації у вільному доступі про кафедру та ОП (включаючи активні посилання з сайту факультета на сайт кафедри). Регулярно розміщувати на сайті результати опитувань здобувачів щодо якості навчання за даною ОП та роботодавців. 2. Перевірити всі сторінки сайту НАУ та виключити (перевести) російськомовний контент (наприклад, сторінки репозитарію НТБ НАУ <https://er.nau.edu.ua/>). 3. Доповнити сайт кафедри англomовною версією для залучення більш широкої аудиторії іноземних відвідувачів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

РОЙКО ЮРІЙ ЯРОСЛАВОВИЧ